

گیاه‌شناسی

از مجموعه کتاب‌های قرآن و مهارت‌های زندگی

۲۹

گروه تحقیق: مهری ابراهیم پور،

ندا و محمد شیخ حسنی، اسماء عظیمی

با نظارت: دکتر محمد بیستونی

یستونی، محمد، ۱۳۳۷ -

گیاهشناسی / گروه تحقیق مهری ابراهیم پور... [و دیگران]؛ با نظارت

محمد یستونی.

قم: بیان جوان، ۱۳۹۰.

۱۶ص: ۷×۱۰اس.م. ... از مجموعه کتابهای قرآن و مهارتهای زندگی؛ ۲۹

دوره: ISBN 978-600-228-022-0؛ ISBN 978-600-228-037-4

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا. کتابنامه به صورت زیر نویس.

گروه تحقیق مهری ابراهیم پور، ندا و محمد شیخ حسینی، اسماء عظیمی.

نمایه.

تفسیر ششمه - قرن ۱۴ گیاهان در قرآن

ابراهیم پور، مهری

یستونی، محمد، ۱۳۳۷ -، ناظر

۲۹۷/۱۵۹

BP۱۰۴/۹۹ ۱۳۹۰

۳۳۳۶۸۷۷

کتابخانه ملی ایران

گیاهشناسی	عنوان:
مهری ابراهیم پور، ندا شیخ حسینی	گروه تحقیق:
محمد شیخ حسینی، اسماء عظیمی	:
دکتر محمد یستونی	با نظارت:
فاطمه سرزهی	ویراستاری، تایپ و صفحه آرایی:
مرکز چاپ و نشر	چاپ و صحافی:
اول، بهار ۱۳۹۱	نوبت و تاریخ چاپ:
۳۰۰۰ نسخه	شماری گمان:
انتشارات بیان جوان	ناشر:
ISBN 978-600-228-037-4	شابک:

حق چاپ محفوظ نیست و هرگونه نسخه برداری و چاپ از این کتب

به منظور توسعه فرهنگ قرآن کریم، با اخذ مجوز کتب از

مؤسسه قرآنی تفسیر جوان بلامانع است

نشانی: تهران خیابان پاسداران - بین گلستان هشتم و نهم - شماره ۴۵۱ -

WWW.TafsireJavan.com ۲۲۵۸۹۶۲۶: تلفکس

متن تأییدیه مرجع عالیقدر حضرت آیه الله العظمی جعفر سبحانی
رئیس رشته های تخصصی تفسیر، تبلیغ و کلام در حوزه علمیة قم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یکی از گام های مؤثر که باید مفسران اسلامی در تشریح و
تفہیم مقاصد عالی قرآن بردارند این است که، دگرگونی عمیقی در
شیوہ تفسیر به وجود آورند و از تکرار تفسیر قرآن به شیوہ ترتیبی
که سورہ به سورہ یا آیه به آیه است، خودداری نمایند و توجہ خود را
به شیوہ دیگری کہ همان «تفسیر موضوعی» است، معطوف سازند.
آن گاہ خواهند دید در این نوع تفسیر چه پنجرہ های زیبایی از علوم و
معارف قرآن در چشم انداز تفسیری آنان گشودہ می شود.

در ہمین راستا برادر فرزانه جناب آقای دکتر محمد
بیستونی رئیس گروه مؤسسات قرآنی تفسیر جوان در تلاشی
بیست سالہ بالطف و عنایات ویژه الهی شش نوع تفسیر موضوعی
برای شش مخاطب هدف تحت عناوین تفسیر کودک، تفسیر
نوجوان، تفسیر جوان، تفسیر زنان، تفسیر مردان و تفسیر خانواده
نظارت علمای برجستہ حوزه های علمیہ تألیف و منتشر نمودہ
چندین کتب ارزندہ قرآنی و تفسیر موضوعی مستقل را نیز تحت

دنیای حیوانات، شعر و شاعری، آب و باران، فقر و ثروت، نهج البلاغه
جوان، خلاصه الغدير، لغت شناسی و مفاهیم قرآن کریم و... را با نگاه
ویژه به قرآن، حدیث و علوم روز برای نسل جوان تألیف و چاپ و
منتشر نموده است که این حجم از فعالیت‌های تأثیرگذار قرآنی در نوع
خود کم نظیر می باشد.

برای ایشان تداوم توفیقات و طول عمر همراه با صحت، عزت
و حسن عاقبت را خواهانم و به همه خانواده‌های محترم و جوانان
عزیز توصیه می نمایم از همه آثار ارزشمند و کاربردی ایشان که با
محتوای عمیق و ساده و زیباترین شکل ارائه شده است حداکثر
استفاده را بنمایند.

قم - جعفر سبحانی

۸۸/۸/۴

پیش‌گفتار

قرآن کریم در آیات ۸۲ سورهٔ اِسرَاء و ۴۴ قُضِلَتْ و ۵۷ یُونُس خود را به عنوان نسخهٔ شفابخش معرفی می‌کند. بنابراین می‌توان این کتاب آسمانی را همچون داروخانه‌ای فرض کرد که بیماران و نیازمندان متناسب با نوع بیماری و نیاز خاص خود باید به سراغ آن رفته و برنامهٔ زندگی و نجات خود را از این گنجینهٔ معنوی و مادی انتخاب کنند تا پرندهٔ زیبای خوشبختی را در آغوش گرفته و در ساحل امن و آرام آن طی مسیر نموده و دنیا و آخرت خود را در سایهٔ عمل به محتوای قرآن آباد سازند. در همین راستا گروه مؤسسات قرآنی تفسیر جوان که تشکلی مردمی و غیرانتفاعی است ۱۲ مؤسسه تخصصی قرآنی را تأسیس نموده تا هر یک از مؤسسات متناسب با «مخاطب خاص» یا «موضوع خاص» مندرج در اساسنامهٔ رسمی خود، گروه‌های سنی گوناگون را با آیات مورد نیاز همان گروه مأنوس ساخته و درک و فهم آیات موضوعی را برای آنان ساده و میسر سازد. سیستم مهندسی، طراحی، تحقیق، تألیف یا تلخیص همهٔ آثار قرآنی ما بر این اصل استوار می‌باشد که: «آیاتی را که افراد مختلف بر اساس درک عقلی و سنی خود برای زندگی بهتر نیاز دارند باید یاد بگیرند» همانطور که همین اصل در مورد احکام فقهی نیز تصریح شده و در صفحات اولیهٔ همهٔ رساله‌های عملیهٔ مراجع تقلید عظام قریب به همی-

مضمون چنین آمده است: «مسائلی را که انسان غالباً احتیاج دارد واجب است یاد بگیرد». لذا براساس فلسفه وجودی تأسیس هر مؤسسه، شش نوع تفسیر براساس شش جمعیت هدف و دو مجموعه چندجلدی تفسیر موضوعی تحت عناوین: «تفسیر علامه» (۸۰ جلدی، برگرفته از تفسیر المیزان آیه الله محمد حسین طباطبائی ره) و «تفسیر سبحان» (۷۰ جلدی، برگرفته از تفسیر منشور جاوید و سایر آثار قرآنی آیه الله العظمی جعفر سبحانی) و دهها عنوان تفسیر موضوعی، کاربردی و میان رشته‌ای تحت عناوینی همچون باستان‌شناسی، هنرهای دستی، شعر و شاعری، خرافات، سحر و جادوگری، راز خوشبختی و... در مؤسسات مذکور تدوین و منتشر شده است. ویژگی هر یک از تفاسیر هشت‌گانه به شرح زیر می‌باشد:

۱- «تفسیر کودک» ویژه کودکان پیش دبستانی تا پایان دبستان که حدود «۲۰۰ آیه مورد نیاز» برای کودکان عزیز را به صورت گرافیکی، مفهومی و به ۳ زبان فارسی، عربی و انگلیسی در ۳۰ جلد به صورت تمام رنگی با قطع بیاضی در خود جای داده است.

۲- «تفسیر نوجوان» ویژه نوجوانان مقطع راهنمایی است که برگرفته از تفسیر نمونه آیه الله العظمی مکارم شیرازی بوده و حدود «۲۰۰ آیه موضوعی» متناسب با نیازهای نوجوانان عزیز را دربرگرفته و با استفاده از ۹ رنگ جذاب در چاپ متن با قطع جیبی در

۳۰ جلد برای جامعه هدف خود طراحی شده و به دلیل دارا بودن فهرستواره موضوعی این امکان را برای نخستین بار برای نوجوانان فراهم می‌سازد تا بدون نیاز به استاد حدود ۴۰۰۰ موضوع از قرآن کریم را به سادگی فیش برداری و تحقیق نموده و در قالب مقاله یا کتاب ارائه دهند. ضمناً مجموعه ۳ جلدی لغات و مفاهیم خاص این تفسیر اخیراً چاپ و منتشر شده است.

۳- «تفسیر جوان» ویژه جوانان دبیرستانی، دانشجویان و بزرگسالان می‌باشد که کل آیات قرآن را با استفاده از تفسیر نمونه در ۳۰ جلد به خود اختصاص داده است و جوانان عزیز با استفاده از فهرستواره موضوعی و الفبایی فارسی این تفسیر قادر خواهند بود تا حدود ۱۰/۰۰۰ موضوع مورد نیاز خود را پژوهش و استخراج نمایند. ضمناً تفسیر یادشده در ۵ جلد وزیری و ۲ جلد رحلی به ضمیمه فهرستواره موضوعی نیز چاپ و منتشر شده است.

۴- «تفسیر زنان» در این تفسیر مجموعه آیات مربوط به بانوان محترم استخراج شده و در ذیل هر آیه تفسیر آن بر اساس سه تفسیر معتبر موجود یعنی «تفسیر نمونه» تألیف حضرت آیه الله العظمی مکارم شیرازی و «تفسیر مجمع البیان» اثر گرانسنگ مفسر بزرگ جهان تشیع امین‌الاسلام مرحوم آیه الله طبرسی (متوفی به سال ۵۴۸ هـ.ق) و «تفسیر المیزان» نوشته مرحوم آیه الله علامه طباطبائی، درج شده است. البته مجموعه مطالب استخراج

شده از تفسیرالمیزان درباره زنان و خانواده به صورت یکجا جمع‌آوری و در پایان کتاب درج شده است. تعداد آیات گزینش شده در این تفسیر «۲۷۵ آیه» می‌باشد. تعداد مجلدات این تفسیر ۲ جلد با قطع وزیری است.

۵ - «تفسیر مردان» که دربردارنده آیات مربوط به آقایان می‌باشد، نظیر آیاتی که وظایف و تعهدات مردان نسبت به خانم‌ها را تبیین نموده یا گروه آیات جهاد و شهادت. تعداد آیات گزینش شده در این تفسیر «۳۵۰ آیه» می‌باشد. تعداد مجلدات این تفسیر ۲ جلد با قطع وزیری است.

۶ - «تفسیر خانواده» که مجموعه آیات مرتبط با مسائل خانوادگی را به صورت تخصصی و موضوعی مورد ارزیابی قرار داده است. تعداد آیات گزینش شده در این تفسیر «۴۲۵ آیه» می‌باشد. تعداد مجلدات این تفسیر ۲ جلد با قطع وزیری است.

۷ - «تفسیر علامه» ویژه جوانان دبیرستانی، دانشجویان و بزرگسالان می‌باشد. هر یک از مجلدات این تفسیر که به یک موضوع خاص و میان‌رشته‌ای مورد نیاز مخاطبین هدف، اختصاص یافته، در مدت ۲۵ سال بتدریج توسط قرآن پژوه محترم و با اخلاص جناب آقای سیدمهدی امین از روی

تفسیرالمیزان، تألیف آیه‌الله محمدحسین طباطبائی «ره» خلاصه‌برداری، دسته‌بندی، فهرست‌گذاری و تحریر شده است.

۸ - «تفسیر سبحان» ویژه جوانان عزیز می‌باشد که با

کسب اجازه از محضر آیه‌الله العظمی جعفر سبحانی و با اقتباس از تفسیر منشور جاوید و سایر آثار ارزنده قرآنی معظم‌له به صورت موضوعی و کاربردی تدوین و بتدریج چاپ و منتشر می‌شود. هدف از تدوین این مجموعه، ارتقاء مهارت‌های زندگی با نگاه ویژه به قرآن و عترت برای احاد افراد جامعه خصوصاً جوانان عزیز می‌باشد، زیرا «قرآن بهترین کتاب مهارت‌های زندگی است».

دکتر محمدبیستونی

رئیس مؤسسه قرآنی تفسیر جوان

تهران - بهار ۱۳۹۰

.....	متن تأییدی حضرت آیه الله العظمی جعفر سبحانی	
.....	پیشش گفتار	
.....	مقدمه	
.....	جایگاه درخت در قرآن	
.....	واژه شجر و معانی آن	
.....	موارد استفاده از درخت در قرآن	
.....	۱- درخت و تسبیح خداوند	
.....	۲- درخت و سجده در برابر خداوند	
.....	۳- درخت نشانه قدرت خداوند	
.....	۴- استفاده از درخت برای تمثیل در قرآن	
.....	۵- نقش درخت در زندگی انبیای الهی	
.....	۶- درختان بهشتی	
.....	۷- درختان دوزخی	
.....	۸- درختان دنیوی	
.....	۹- نقش درخت در زندگی انسان ها و حیوانات	

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
بررسی مشخصات و خواص گیاهان در قرآن	۳۵
۱- اب (گیاه)	۳۵
۲- انیسون	۴۰
۳- انیسون	۴۴
۴- انجیر	۴۶
حدیث	۴۷
۵- بزرگ	۴۷
۶- پیاز	۴۷
۷- حب (بذر، غله)	۵۰
۸- خیار	۵۱
۹- خردل	۵۲
۱۰- درخت اراک (درخت مسواک)	۵۳
حدیث	۵۵
۱۱- ریحان	۵۵
۱۲- زراعت	۵۷

صفحہ	موضوع
۵۸	۱۳۔ زَقَامٌ
۶۱	۱۴۔ زیتون
۶۴	یک حدیث
۶۵	۱۵۔ زنجبیل
۶۶	۱۶۔ سدر
۷۲	حدیث
۷۳	۱۷۔ سیر
۷۴	چند حدیث
۷۵	۱۸۔ شجرہ (درخت)
۷۶	درخت ممنوع آدم
۷۶	درخت آشنای موسیٰ
۷۷	الشجرة (درخت)
۷۸	درختان آتش
۷۸	درخت پاک و درخت ناپاک
۷۹	۱۹۔ ضریرع

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
۲۰- طوبی	۷۹
۲۱- عدس	۸۰
۲۲- کافور	۸۲
۲۳- کدو	۸۴
۲۴- کز	۸۵
۲۵- من	۸۷
۲۶- موز	۸۹
۲۷- میوه	۸۹
۲۸- نخل	۹۰
۲۹- نبات	۹۶